

YÊU CẦU RÈN LUYỆN PHONG CÁCH, TÁC PHONG QUÂN SỰ CỦA GIÁNG VIÊN TẠI CÁC TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH HIỆN NAY

Phạm Văn Hùng¹

TÓM TẮT

Giảng viên là nguồn lực và chủ thể quan trọng nhất của các Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh. Phong cách, tác phong quân sự của đội ngũ này có vai trò, ảnh hưởng to lớn đến chất lượng hiệu quả hoạt động của các Trung tâm, mà trước hết là chất lượng giáo dục, rèn luyện sinh viên - một trong những mục tiêu quan trọng của Giáo dục quốc phòng và an ninh. Vì vậy, tăng cường rèn luyện phong cách, tác phong quân sự của giảng viên là một trong những nội dung quan trọng để nâng cao chất lượng học tập, rèn luyện tại các Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh. Bài viết chỉ rõ sự cần thiết và đề xuất một số yêu cầu rèn luyện phong cách, tác phong quân sự cho giảng viên Giáo dục quốc phòng và an ninh hiện nay.

Từ khóa: *Phong cách, tác phong quân sự, rèn luyện, kỷ luật, giảng viên, Giáo dục quốc phòng và an ninh.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục Quốc phòng và An ninh (GDQPAN) là một bộ phận trong hệ thống giáo dục quốc dân, có ý nghĩa hết sức quan trọng trong thực hiện nhiệm vụ chiến lược xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, là việc làm cụ thể, thiết thực để thực hiện thắng lợi phương sách “bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa”; “giữ nước từ khi nước chưa nguy”. Trong những năm qua, Đảng, Nhà nước ta đã có nhiều đổi mới và luôn quan tâm chỉ đạo chặt chẽ công tác GDQPAN, đặc biệt là GDQPAN cho sinh viên. Một trong những điểm nhấn quan trọng là đã tập trung quy hoạch và phát huy vai trò của mạng lưới các Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh (Trung tâm) gắn với phân luồng sinh viên tham gia liên kết GDQPAN trên phạm vi cả nước. Học tập tập trung tại các Trung tâm tạo điều kiện cho sinh viên được hoạt động trong môi trường sư phạm quân sự gắn với nếp sống quân đội, thông qua đó vừa trang bị cho họ kiến thức cơ bản về quốc phòng và an ninh, vừa góp phần rèn luyện tác phong và kỹ năng quân sự cần thiết. Tuy vậy, chất lượng giáo dục và rèn luyện sinh viên tại các Trung tâm chịu sự tác động, chi phối của nhiều yếu tố, trong đó đội ngũ giảng viên (với tư cách là nguồn lực và chủ thể giáo dục quan trọng nhất) là một trong những nhân tố có ý nghĩa quyết định. Do tính chất và đặc thù nghề nghiệp đòi hỏi mỗi Giảng viên giáo dục quốc phòng và an ninh (GVGDQPAN) vừa phải hội tụ các phẩm chất của giảng viên nói chung, vừa phải có những phẩm chất chuyên biệt. Phong cách, tác phong quân sự được xem như “linh hồn” để nhận diện GVGDPAN trong đội ngũ giảng viên nói chung, vừa là thành tố bảo đảm cho họ hoàn thành tốt chức trách nhiệm vụ được giao.

¹ Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Trường Đại học Hồng Đức; Email: phamvanhung@hdu.edu.vn

Đi từ khái quát vai trò của GVGDQPAN, bài viết tập trung đề cập và làm rõ những yêu cầu đặt ra trong rèn luyện phong cách, tác phong quân sự của giảng viên ở các TTGDQPAN, thông qua đó góp phần nâng cao chất lượng quản lý, giáo dục và rèn luyện sinh viên hiện nay.

2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Sự cần thiết rèn luyện phong cách, tác phong quân sự cho giảng viên Giáo dục Quốc phòng và an ninh

Bàn đến vai trò của đội ngũ nhà giáo, K.D.U-sin-xki nhấn mạnh: “Không một điều lệ, chương trình, không một cơ quan giáo dục nào dù có tạo ra được sức mạnh khôn khéo như thế nào cũng không thể thay thế được nhân cách của con người trong sự nghiệp giáo dục. Không một sách giáo khoa, một lời khuyên răn nào, một hình phạt, một khen thưởng nào có thể thay thế ảnh hưởng cá nhân người thầy giáo đối với học sinh” [7]. Nhấn mạnh vai trò to lớn của nhà giáo đối với nền giáo dục xã hội chủ nghĩa, V.I. Lênin cho rằng: “Trong bất kỳ một trường học nào, điều quan trọng nhất là phương hướng chính trị và tư tưởng của các giáo trình. Cái gì quyết định phương hướng đó? Hoàn toàn và chỉ là thành phần các giảng viên mà thôi” [8], Người cũng chỉ rõ: “Đội quân giáo viên phải đề ra cho mình những nhiệm vụ giáo dục to lớn và trước hết phải trở thành đội quân chủ yếu trong sự nghiệp giáo dục xã hội chủ nghĩa” [9].

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đề cao vị trí, vai trò của các thầy giáo, cô giáo đối với xã hội, Người nhấn mạnh: “Nhiệm vụ giáo dục là rất quan trọng và vẻ vang, nếu không có thầy giáo thì không có giáo dục... không có giáo dục, không có cán bộ thì không nói gì đến kinh tế - văn hóa”. Điều đó, vừa khẳng định vị trí, vai trò quan trọng của nghề “dạy chữ, dạy người”, vừa nói lên trọng trách mà xã hội đặt trọn niềm tin lên vai nhà giáo. Các thầy giáo, cô giáo có nhiệm vụ nặng nề và vẻ vang làm người chiến sĩ tiên phong trên mặt trận tư tưởng, văn hóa; có trách nhiệm truyền bá cho thế hệ trẻ lý tưởng đạo đức chân chính, hệ thống các giá trị, tinh hoa văn hóa của dân tộc và nhân loại, bồi dưỡng cho họ những phẩm chất cao quý và năng lực sáng tạo, phù hợp với sự phát triển và tiến bộ xã hội. Sở dĩ Bác Hồ luôn coi trọng và yêu cầu cao đối với nghề dạy học xuất phát từ việc trồng cây đã khó, trồng người còn khó hơn. Sản phẩm của “trồng người” là tạo ra con người của thế hệ tương lai, do đó không được phép làm ra sản phẩm lỗi. Một người cán bộ, một công nhân tôi có thể làm hỏng một vài sản phẩm, vài công trình, nhưng một người giáo viên tôi có thể làm hỏng cả một thế hệ, đó là hậu quả khôn lường mà cả xã hội phải gánh chịu. Vì lẽ đó, Người yêu cầu mỗi nhà giáo cần phải thường xuyên trau dồi không chỉ trình độ chuyên môn mà còn cả về đạo đức, lối sống, phong cách, tác phong và cái tâm trong sáng để xứng đáng với danh hiệu “Người kỹ sư tâm hồn”.

GVGDQPAN là một bộ phận quan trọng trong đội ngũ nhà giáo tham gia hoạt động giáo dục, đào tạo. Họ là nhân tố giữ vai trò quyết định trong thực hiện mục tiêu “Giáo dục cho công dân về kiến thức quốc phòng và an ninh để phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa”. Đặc điểm nghề nghiệp vừa đòi hỏi ở họ những phẩm chất của giảng viên (Nhà giáo, Nhà khoa học, Nhà cung ứng dịch vụ xã hội) gắn với môi trường giáo dục đại học, vừa đòi hỏi phong cách, tác phong gắn với môi trường sư phạm quân sự. Bởi lẽ, mục tiêu, giá trị, sự khác biệt tạo nên điểm nhấn,

thương hiệu của môn học GDQPAN ngoài trang bị cho người học những kiến thức cơ bản về quan điểm, chính sách của Đảng và Nhà nước về quốc phòng, an ninh, còn tạo điều kiện giúp sinh viên từng bước hình thành kỹ năng cần thiết để thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc.

Thực tế những năm qua cho thấy, môn học GDQPAN cho sinh viên trong các cơ sở giáo dục đại học nói chung và trong các Trung tâm nói riêng được thực hiện theo quy định tại Nghị định số 13/2014/NĐ-CP ngày 25/02/2014 của Chính Phủ quy định chi tiết và biện pháp thi hành luật Giáo dục quốc phòng và an ninh; Thông tư liên tịch số 123/2015/TTLT-BQP-BGD-BLĐT BXH ngày 05/11/2015 của liên Bộ: Quốc phòng - Giáo dục và Đào tạo - Lao động Thương binh và Xã hội. Theo đánh giá của Vụ giáo dục quốc phòng và an ninh, đa số các Trung tâm được sự quan tâm của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Quốc phòng, Chính phủ đã có các điều kiện nhân lực và cơ sở vật chất để nâng cao chất lượng dạy học GDQPAN. Tổ chức tốt việc tiếp nhận và dạy học, bố trí nơi ăn, ở, bãi tập chu đáo trong suốt quá trình tổ chức học tập; đội ngũ cán bộ quản lý, giảng viên có trình độ đạt chuẩn luôn phát huy tốt tinh thần trách nhiệm trong tổ chức, quản lý, dạy học theo đúng chương trình quy định. Công tác quản lý sinh viên được tiến hành chặt chẽ theo hướng tiếp cận môi trường rèn luyện trong quân đội đã làm cho sinh viên thấy được sự cần thiết, xác định thái độ học tập, rèn luyện tốt để đáp ứng yêu cầu của môn học và sẵn sàng tham gia bảo vệ Tổ quốc. Tuy nhiên, công tác quản lý, giáo dục rèn luyện sinh viên của các Trung tâm còn không ít hạn chế, nổi lên như: Công tác giáo dục tuyên truyền phổ biến các quy định, nội quy đến sinh viên chưa đầy đủ; công tác quản lý của đội ngũ cán bộ còn những hạn chế nhất định; việc duy trì các chế độ, nề nếp sinh hoạt trong ngày, tuần có nội dung chưa nghiêm túc; công tác kiểm tra của đội ngũ cán bộ quản lý có thời điểm chưa được tiến hành thường xuyên, chặt chẽ; việc phát hiện và chấn chỉnh, giải quyết dứt điểm các khâu yếu, điểm yếu còn chưa kịp thời. Ý thức học tập, rèn luyện của một bộ phận sinh viên chưa cao, chưa chấp hành nghiêm các quy định, cá biệt còn sinh viên vi phạm kỷ luật phải xử lý làm ảnh hưởng đến uy tín, chất lượng đào tạo của các Trung tâm. Một trong những nguyên nhân chủ quan tác động, ảnh hưởng trực tiếp đến những khuyết điểm nêu trên bắt nguồn từ những hạn chế về phong cách, tác phong của đội ngũ GVGDQPAN. Đáng chú ý là, một bộ phận giảng viên hoặc là quá cứng nhắc, máy móc, mệnh lệnh hành chính, “quân sự hoá môi trường học đường”, hoặc là tùy tiện, thiếu nghiêm túc, vô nguyên tắc, chủ quan, đơn giản trong quản lý, giáo dục và rèn luyện sinh viên; nhiều giảng viên thiếu tích cực trong tự học, tự rèn, nặng về kinh nghiệm trong quản lý, thiếu đổi mới, sáng tạo; phát huy và đề cao trách nhiệm cá nhân đi đôi với phát huy vai trò của tập thể còn sơ cứng, hoặc là độc đoán cá nhân, coi thường tập thể và người học, hoặc là thiếu quyết đoán và chịu trách nhiệm cá nhân; một số giảng viên không nhất quán giữa nói và làm, chưa tạo được sự lan toả và nêu gương trước sinh viên ... Chính vì vậy, cùng với việc bồi dưỡng nâng cao trình độ kiến thức, kỹ năng và đạo đức nghề nghiệp, thì tăng cường rèn luyện phong cách, tác phong quân sự đối với GVGDQPAN là yêu cầu cơ bản có ý nghĩa thiết thực hiện nay.

2.2. Yêu cầu rèn luyện phong cách, tác phong quân sự cho giảng viên Giáo dục Quốc phòng và an ninh hiện nay

Phong cách, tác phong quân sự được thể hiện khái quát ở việc kiên định mục tiêu, lý tưởng cách mạng, luôn tận trung với nước, tận hiếu với dân, “nhiệm vụ nào cũng hoàn thành,

khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng”; ở mức độ cụ thể, phong cách, tác phong quân sự biểu hiện thông qua tác phong sống, làm việc và sinh hoạt trong công tác, trong quan hệ với cấp trên, cấp dưới, đồng nghiệp, quan hệ giao tiếp, ứng xử, tiếp nhận thông tin và giải quyết công việc. Phong cách, tác phong quân sự gắn liền với đức tính trung thực, thành tâm, sự tận tụy với công việc, với tổ chức và được biểu hiện hàng ngày trong việc chấp hành điều lệnh, giữ vững phẩm chất đạo đức cách mạng, có ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần đoàn kết, tương trợ, nếp sống văn minh, thái độ khiêm tốn, biết tự chủ và tự trọng, lời nói đi đôi với việc làm... Phong cách, tác phong quân sự tạo nên giá trị phẩm chất, nhân cách, năng lực thực tiễn của GVGDQPAN, là tiêu chí, thước đo sự khác biệt giữa họ với giảng viên các bộ môn khác với đặc thù nghề nghiệp thuần túy dân sự. Rèn luyện phong cách, tác phong quân sự là cả quá trình phấn đấu lâu dài đòi hỏi mỗi GVGDQPAN phải thực hiện tốt một số yêu cầu cơ bản sau:

Một là, kết hợp chặt chẽ giữa tính kiên định, cứng rắn với sự linh hoạt, mềm dẻo

Yêu cầu đầu tiên mang tính nguyên tắc đối với việc rèn luyện phong cách, tác phong quân sự cho GVGDQPAN là làm cho mỗi người trong điều kiện hoàn cảnh nào cũng đều thấu triệt sâu sắc nguyên tắc về sự thống nhất giữa tính Đảng với tính khoa học, giữa sự cứng rắn, chắc chắn về nhận thức, quan điểm, lập trường giai cấp với tính năng động, sáng tạo, mềm dẻo trong ứng xử linh hoạt, hiệu quả trước mọi tình huống, nhất là những tình huống, vấn đề nhạy cảm, mới xuất hiện, chưa có trong tiền lệ. Thực chất đây là yêu cầu gắn liền với việc quán triệt và vận dụng quan điểm “đi bất biến, ứng vạn biến” của Hồ Chí Minh. Trong đó cái khả biến là tùy theo hoàn cảnh cụ thể, GVGDQPAN có thể sử dụng nhiều hình thức, biện pháp khác nhau để hoàn thành chức trách, nhiệm vụ được giao, còn cái bất biến tạo nên bản chất, giá trị vốn có của phong cách, tác phong quân sự là luôn kiên định, vững vàng, tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, với Nhân dân; gặp thắng lợi, thành công không kiêu ngạo, tự mãn, gặp khó khăn, thử thách không bao giờ hoang mang, nản chí. Trong hoạt động hàng ngày, yêu cầu này thể hiện ở việc mỗi GVGDQPAN luôn nắm vững và thực hiện nghiêm ngặt các nguyên tắc, quy chế, quy định trong dạy học, trong quản lý và rèn luyện sinh viên, nhằm thực hiện mục tiêu và giá trị môn học, kiên quyết đấu tranh với các biểu hiện nhận thức và hành vi sai trái, tiêu cực; đồng thời đó là sự tích cực, chủ động, linh hoạt trong lựa chọn cách thức, biện pháp ứng xử các tình huống sự phạm phù hợp với từng đối tượng và nhiệm vụ cụ thể, luôn có sự đổi mới, điều chỉnh và thích nghi với từng vai trò và cương vị khác nhau...

Cứng rắn và mềm dẻo, kiên định và linh hoạt là những phẩm chất không thể thiếu để tạo nên phong cách, tác phong quân sự đối với GVGDQPAN. Thực tiễn hoạt động sự phạm quân sự, nhất là trong quản lý, giáo dục và rèn luyện sinh viên rất đa dạng, phong phú và luôn vận động, biến đổi không ngừng. Tác phong quân sự đòi hỏi sự bình tĩnh, đĩnh đạc nhưng phải khẩn trương, nhanh nhẹn, nói đi đôi với làm, lý luận gắn chặt với thực tiễn, lập trường tư tưởng kiên định vững vàng, có bản lĩnh và trí tuệ, có ý thức tổ chức, kỷ luật cao; không nao núng tinh thần trước mọi khó khăn, thử thách, có lòng dũng cảm, ý chí kiên cường, có ý thức vì tập thể, đồng thời phải tự tin, sáng suốt, nhạy bén để ứng phó kịp thời,

linh hoạt, mềm dẻo trước mọi biến đổi của thời cuộc, sự thay đổi của nhiệm vụ với những hình thức, biện pháp biến hóa thích hợp Để ứng xử hợp lý, hợp tình trước các tình huống bất ngờ xảy ra, mỗi GVGDQPAN cần có phong cách, tác trong mềm dẻo, phù hợp với những điều kiện lịch sử cụ thể... Trong ứng xử, đối phó với mọi công việc, tình huống xảy ra, kể cả thường xuyên và đột xuất, nếu cứng nhắc, tuyệt đối hóa nguyên tắc, chỉ chú trọng mệnh lệnh hành chính mà không tính đến điều kiện hoàn cảnh thực tế, con người cụ thể và các tình thế sẽ diễn ra, không dự báo đúng, trúng các phương án để có đối sách, biện pháp giải quyết phù hợp thì mọi việc dù là nhỏ hay là to đều hỏng. Nếu mềm quá sẽ nhu nhược, sinh ra yếu đuối, còn nếu thiếu tính quyết đoán dễ bỏ lỡ thời cơ.

Vì vậy, trong hoạt động, mọi GVGDQPAN đều phải phục tùng nguyên tắc, phải có kỷ luật tự giác nghiêm minh; luôn tự tin, bình tĩnh, biết suy xét cụ thể từng con người, từng sự việc, nhìn nhận rõ ràng từng vấn đề trong hoạt động sự phạm quân sự. Muốn vậy, mỗi GVGDQPAN phải được chuẩn bị tâm thế, được học tập, rèn luyện chu đáo, phải thành thạo các thao tác quân sự phù hợp với từng vị trí công tác, chức trách, nhiệm vụ được giao. Điều cốt lõi là từng GVGDQPAN một mặt phải ra sức tự học, tự rèn luyện, tự gột rửa, cắt bỏ những thói quen, nếp sống cũ, đã lạc hậu, lỗi thời để tôi rèn phong cách, tác phong mới: nếp sống quân sự chính quy, hiện đại, gắn bó với tập thể, đoàn kết thống nhất ý chí và hành động; có sức khỏe, có kiến thức khoa học, nghệ thuật quân sự, chính trị vững chắc, luôn thấu triệt chức trách, nhiệm vụ của mình, mặt khác phải nêu cao tính chiến đấu, tự phê bình và phê bình, chống các biểu hiện tiêu cực, tự do, tùy tiện, vô nguyên tắc, đồng thời tránh giáo điều, cứng nhắc, thiếu chủ động, sáng tạo trong thực hiện nhiệm vụ.

Hai là, nêu cao tinh thần trách nhiệm, tích cực tự học, tự bồi dưỡng

Phong cách, tác phong quân sự của GVGDQPAN không phải tự nhiên mà có, cũng không phải đào tạo, trang bị, rèn luyện một lần là xong rồi cứ như thế mà khai thác mãi. Nó cần được bồi đắp, rèn dũa, mài sáng hằng ngày; thậm chí phải được đào tạo, rèn dũa thành thói quen, kỹ xảo, kỹ năng sống, học tập, công tác một cách thường xuyên, tự giác. Động lực thúc đẩy GVGDQPAN rèn luyện phong cách, tác phong quân sự là sự thấm nhuần sâu sắc chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối của Đảng về bản chất của chiến tranh và quân đội, các vấn đề quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa. Đồng thời, thấm nhuần sâu sắc chủ nghĩa yêu nước của dân tộc Việt Nam, tinh thần cách mạng, ý chí tiến công; ý thức tập thể, cũng như ý thức chấp hành nghiêm túc pháp luật của Nhà nước, nội quy, quy định của đơn vị. Điều đó phải được ngấm sâu vào hồn cốt, máu thịt, trở thành niềm tin, lẽ sống, phẩm chất đạo đức, nhân cách của mỗi người. Chỉ khi nào, các phẩm chất nhân cách, lẽ sống cao đẹp ấy trở thành thói quen, nền nếp ổn định, vững chắc trong phong cách, tác phong sống của GVGDQPAN thì họ mới say mê, tận tụy với công việc, biết tìm tòi, sáng tạo, đề ra những phương án tối ưu nhất để vượt qua mọi khó khăn, thách thức, quyết tâm hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao.

Phong cách, tác phong quân sự của GVGDQPAN là sản phẩm kết hợp nhuần nhuyễn, chặt chẽ giữa ý chí quyết tâm, lòng nhiệt tình cách mạng với sự am hiểu công việc, tinh thông nghiệp vụ chuyên môn theo cương vị, chức trách được giao của GVGDQPAN. Có ý chí quyết tâm, lòng nhiệt tình cách mạng nhưng mà thiếu tri thức khoa học, kỹ năng nghề

nghiệp, thiếu ý thức chấp hành kỷ luật tự giác, nghiêm minh, tất yếu sẽ dẫn tới việc nhận thức chủ quan duy ý chí và hành động sai trái, tiêu cực. Vì vậy, mỗi GVGDQPAN phải luôn nêu cao tinh thần tự giác, chủ động, sáng tạo tích cực rèn luyện bản lĩnh, tâm lý, tác phong đi đôi với học tập tích lũy kinh nghiệm chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp và thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện bản thân như lời Bác Hồ đã từng căn dặn: “Học hỏi là một việc phải tiếp tục suốt đời. Suốt đời phải gắn liền lý luận với công tác thực tế. Không ai có thể tự cho mình đã biết đủ rồi, biết hết rồi. Thế giới ngày càng đổi mới, nhân dân ngày càng tiến bộ, cho nên chúng ta phải tiếp tục học và hành để tiến bộ kịp nhân dân” [3]. Đối lập với phong cách, tác phong quân sự của GVGDQPAN là các biểu hiện chủ quan, nóng vội, “học vì bằng cấp”, hoặc thu mình khép kín, ngại va chạm, thiếu chí tiến thủ, ngại học, ngại rèn, ngại khó, ngại khổ, bằng lòng với vốn tri thức và kỹ năng hiện có.

Ba là, kết hợp chặt chẽ phát huy vai trò của tập thể và trách nhiệm cá nhân

Yêu cầu rèn luyện phong cách, tác phong quân sự của GVGDQPAN gắn liền với việc thực hành nguyên tắc tập trung dân chủ, tập thể lãnh đạo đi đôi với phân công cá nhân phụ trách. Thực tiễn cho thấy, một người dù tài giỏi đến đâu cũng không thể nắm được hết mọi mặt của một vấn đề phức tạp, cũng như không thể biết hết được mọi việc trong đơn vị cũng như đời sống xã hội. Vì vậy, trên cương vị công tác của mình, mỗi người phải luôn phục tùng tổ chức, đề cao và tôn trọng tập thể, biết tạo ra bầu không khí học tập, sinh hoạt thực sự dân chủ, biết tiếp thu phê bình và có thái độ cầu thị, học hỏi từ tập thể, từ đồng nghiệp, tích cực thu nhận thông tin phản hồi và giải quyết kịp thời tâm tư, nguyện vọng chính đáng của học sinh sinh viên. Nếu không rèn luyện được phong cách, tác phong ấy thì GVGDQPAN sẽ đề cao thái quá “cái tôi cá nhân”, sẽ sinh ra độc đoán, mệnh lệnh hành chính cứng nhắc, coi thường đồng nghiệp và người học.

Bên cạnh việc đề cao ý thức tập thể, biết tôn trọng và lắng nghe ý kiến của đồng nghiệp và người học, phát huy trí tuệ của họ, mỗi GVGDQPAN phải luôn đề cao và phát huy trách nhiệm cá nhân. Nếu không có tính quyết đoán, không dám chịu trách nhiệm cá nhân, thì không thể có những quyết định kịp thời, chính xác, đặc biệt dễ dẫn đến xuôi chiều, né tránh, ngại va chạm, dễ thỏa hiệp với các biểu hiện tiêu cực. Vấn đề này Bác Hồ đã từng căn dặn: “Không phải vấn đề gì nhỏ nhặt, vụn vặt, một người vẫn có thể giải quyết được, cũng cứ đưa ra bàn mới là tập thể lãnh đạo. Nếu làm như vậy là hiểu máy móc. Kết quả là cứ khai hội mà hết ngày giờ. Những việc bình thường, một người có thể giải quyết đúng, thì người phụ trách cứ cẩn thận giải quyết đi. Những việc quan trọng mới cần tập thể quyết định” [4]. Điều này đặc biệt có ý nghĩa trong giải quyết các tình huống sư phạm và trong thực tiễn công tác quản lý giáo dục và rèn luyện sinh viên. Những hiện tượng quan liêu, hách dịch, coi thường tập thể, phô trương hình thức, “tranh công đổ tội”, hoặc dựa dẫm, ỷ lại tập thể, không quyết đoán, thỏa hiệp, a dua theo đuôi quần chúng, không nêu cao trách nhiệm cá nhân làm trì trệ, suy giảm hiệu quả giáo dục và đào tạo đều trở nên xa lạ với phong cách, tác phong quân sự của GVGDQPAN.

Bốn là, thực hiện nói đi đôi với làm, nêu gương trước sinh viên

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: “Nói chung thì các dân tộc phương Đông đều giàu tình cảm, và đối với họ một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn

văn tuyên truyền” [5]. Nêu gương là phương thức giáo dục có sức thuyết phục tốt nhất, hiệu quả nhất, bởi lẽ công tác giáo dục, quản lý rèn luyện sinh viên không thể tiến hành theo kiểu chủ quan, áp đặt mà phải có sự gắn kết chặt chẽ giữa nhiều nội dung, hình thức, biện pháp, gắn kết chặt chẽ giữa lý luận và thực tiễn. GVGDQPAN là lực lượng nòng cốt trực tiếp tổ chức giáo dục, quản lý và rèn luyện sinh viên, vì vậy, mỗi lời nói và hành động nêu gương của họ có tác dụng cổ vũ mạnh mẽ đối với các tập thể sinh viên, ảnh hưởng trực tiếp đến tư cách, phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống của người học. Chính vì vậy, sự gương mẫu trong đội ngũ nhà giáo giữa nói và làm, gương mẫu trong tư cách cá nhân và trách nhiệm đối với công việc tạo ra sự lan tỏa và hiệu ứng tích cực để những điều nói ra, những lời giải thích, những vấn đề nêu lên mới dễ dàng được sinh viên lắng nghe, chấp nhận và tự giác thực hiện.

Nâng cao nhận thức, trách nhiệm thực hiện nêu gương của GVGDQPAN là một quá trình kiên trì, bền bỉ và lâu dài, không phải ngày một, ngày hai. Vì vậy, phải tiến hành thường xuyên, liên tục và trở thành việc làm tự giác hằng ngày. Theo đó, từng người phải xác định rõ mình vừa là đối tượng của quá trình bồi dưỡng, vừa là chủ thể trong quá trình tự bồi dưỡng, rèn luyện để không ngừng nâng cao nhận thức, trách nhiệm, thực hiện nêu gương; phải tự xác định đúng trách nhiệm chính trị, thái độ, động cơ, xây dựng tình cảm trong sáng, nghiêm khắc về trách nhiệm thực hiện nêu gương, tự phê bình và phê bình, đánh giá đúng bản thân, nhận rõ ưu điểm để ra sức phát huy, thấy hết hạn chế, khuyết điểm để kiên quyết sửa chữa, khắc phục; tích cực, chủ động xây dựng kế hoạch, xác định nội dung, chương trình, hình thức, phương pháp tự bồi dưỡng, rèn luyện... Đây là một quá trình tự đấu tranh giải quyết các mâu thuẫn nội tại trong bản thân mỗi con người giữa các yếu tố: Khả năng, nhu cầu, tiếp thu cái tốt, loại bỏ cái tiêu cực, lạc hậu. Thường xuyên rèn luyện bản lĩnh chính trị vững vàng, trình độ năng lực, phương pháp, tác phong công tác tốt đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Dù trong bất kỳ hoàn cảnh nào cũng không được “lệch chuẩn”. Đặc biệt, cần chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; chống những biểu hiện chủ nghĩa cá nhân, cục bộ, bản vị; hoặc lợi dụng tập thể để né tránh trách nhiệm, lấy danh nghĩa tập thể thực hiện mục đích cá nhân; nói không đi đôi với làm, nói một đằng làm một nẻo.

3. KẾT LUẬN

Giảng viên tại các Trung tâm là một bộ phận của đội ngũ GV đại học và đội ngũ nhà giáo. Đặc điểm hoạt động nghề nghiệp của họ gắn liền với môi trường sư phạm quân sự. Do đó ngoài những phẩm chất chung của nhà giáo đòi hỏi đội ngũ này phải có những phẩm chất chuyên biệt, trong đó phong cách, tác phong quân sự được xem là “linh hồn” có ý nghĩa to lớn đến quản lý, giáo dục và rèn luyện sinh viên. Để rèn luyện phong cách, tác phong quân sự, đòi hỏi mỗi GV phải tích cực tự học, tự bồi dưỡng, phát huy vai trò tập thể và trách nhiệm cá nhân, thực hiện nói đi đôi với làm, nêu gương trước sinh viên, đặc biệt là phải luôn có sự hội tụ và kết hợp chặt chẽ giữa tính kiên định, cứng rắn với sự linh hoạt, mềm dẻo, bởi đó là yêu cầu cơ bản, đầu tiên có ý nghĩa quyết định trong rèn luyện phong cách, tác phong quân sự.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bộ Quốc phòng - Bộ Giáo dục và Đào tạo - Bộ Lao động Thương binh và Xã hội (2015), *Thông tư liên tịch số 123/2015/TTLT-BQP-BGD-BLĐTBXH* ngày 05/11/2015.
- [2] Chính phủ (2014), *Nghị định số 13/2014/NĐ-CP Quy định chi tiết và biện pháp thi hành luật Giáo dục quốc phòng và an ninh* ngày 25/02/2014.
- [3] Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, tập 8, Nxb. Chính trị Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
- [4] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 5, Nxb. Chính trị Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
- [5] Hồ Chí Minh (1995): *Toàn tập*, tập 1, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [6] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 15, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [7] Lê Văn Hồng (Chủ biên) (1998), *Tâm lý học lứa tuổi và tâm lý học sư phạm*, tr.13, Nxb. Đại học Quốc Gia Hà Nội, Hà Nội.
- [8] V.I.Lênin1981, *Toàn tập*, tập 47, tr.248, Nxb. Tiến Bộ Matxcova.
- [9] V.I.Lênin1981, *Toàn tập*, tập 36, tr.523-524, Nxb. Tiến Bộ Matxcova.

**REQUIREMENTS FOR TRAINING, MILITARY STYLE AND
MANNER OF TEACHERS AT DEFENSE AND SECURITY
EDUCATION CENTERS CURRENTLY**

Pham Van Hung

ABSTRACT

Lecturers are the most important resource and subject of National Defense and Security Education Centers. The military style and manner of this team have a great influence on the quality of the Center's performance, first of all, the quality of education and student training - one of the goals important of National Defense and Security Education. Therefore, strengthening the military style and manner of lecturers is one of the important contents to improve the quality of learning and training at the Centers for National Defense and Security Education. The article points out the necessity and proposes a number of requirements to practice military style and manner for current National Defense and Security Education lecturers.

Keywords: *Military style, behavior, training, discipline, lecturers, defense education, Defense and security education.*

* Ngày nộp bài: 22/2/2023; Ngày gửi phản biện: 23/2/2023; Ngày duyệt đăng: 28/2/2023